
KAMU EMEKÇİLERİ SENDİKALARI SINIF SENDİKACILIĞI VE EMEK HAREKETİ

Bu broşür, sendikaların devletin arka bahçesi haline getirildiği, emekçilerin söz ve karar süreçlerinden dışlandığı, hak aramanın yerini uzlaşmacı sessizliğin aldığı bir zeminde, yeniden sınıf hattına dönmenin yollarını tartışmak için kaleme alındı. Amacımız, sendikaların sermaye programının uygulayıcıları ile diyalog değil, mücadele temelinde yeniden inşa edilmesine katkı sunmaktır. Bu metin, sınıf sendikacılığı çizgisinde ısrar eden tüm emekçiler için bir tartışma, örgütlenme ve mücadele çağrısıdır. Gerçek değişim, tabanda başlayacak birleşik ve meşru bir emek mücadelesiyle mümkün olacaktır.

Mayıs 2025

TARİHSEL BİR ÖZET

Kamu emekçilerinin sendikal anlamda ilk örgütlenme girişimleri Osmanlı'nın son dönemlerine kadar uzanır. 1908 Jön Türk devriminin estirdiği demokrasi rüzgarının etkisiyle çeşitli dernekler kuran memurlar, o tarihten bu yana baskı ve yasaklara rağmen örgütlenme mücadelesi içinde oldular.

1908'de kurulan ve genel olarak öğretmenlerin öncülük ettiği dernekler, Cumhuriyetin ilk yıllarına kadar varlığını sürdürdü. İstanbul'da 1 Mart 1920'de başlatılan 'İlkokul Öğretmenleri Grevi' bu dönemin önemli hareketlerindendir. Ödenmeyen ücretler için başlatılan bu grev 14 gün sürmüş ve kazanımla sonuçlanmıştır.

Cumhuriyetin ilanının ardından 1924 Anayasası ve 1925 Takrir-i Sükûn Kanunu, 1938 Cemiyetler Kanunu gibi düzenlemelerle "sınıf esasına göre örgütlenmek", sendika, dernek vb. kurmak yasaklandı. Bu yasak ancak 1946 yılında kaldırıldı ve memur örgütlenmeleri de asıl olarak o tarihten sonra yaygınlaştı. Örneğin 1946 yılında kurulan Türkiye Öğretmen Dernekleri Milli Federasyonu (TÖDMF), 1954 yılında yaklaşık 15 bin üyeye ulaşmıştı.

1965 yılında çıkan 624 sayılı 'Devlet Personeli Sendikaları Kanunu' sonrasında yüzlerce sendika kuruldu ve kamu emekçilerinin yarıya yakını bu sendikalara üye oldu. O dönem kurulan Türkiye Öğretmenler Sendikası (TÖS) bugün hala kamu emekçileri örgütlenme tarihi açısından en önemli deneyimlerden biri olarak anılır.

12 Mart 1971 darbesiyle sendikaları kapatılan kamu emekçileri, yeniden dernekleşme yoluna gittiler. 1980 darbesinden sonra dernek kurmaları bile yasaklanan emekçiler, yine de örgütlenmekten geri durmadılar; çeşitli işkolalarında kurdukları derneklerle yeniden yola çıktılar ve sendikalaşma hedefiyle çalışmaya başladılar.

Diğer yandan işçi sınıfının '89 Bahar Eylemleriyle ülke çapına yayılan kitlesel gösterileri ve yasakları aşan grevleri toplumun tüm kesimlerini etkiliyordu. O dönem gençliğin ve Kürt halkının mücadelesinin de yükseldiği yıllardı. Kamu emekçileri ise özellikle '80 darbesi sonrasında ciddi bir yoksullaşma yaşamıştı. Yaşam koşullarının kötüleşmesine, başta özlük hakları olmak üzere hak ve özgürlüklerin kısıtlanmasına, sendika haklarının tanınmamasına tepkiliydiler. Bu nesnel koşullar üzerinden fiili meşru mücadele anlayışıyla harekete geçen kamu emekçileri, yasalardaki boşluklardan da faydalanarak, sendikalarını kurmaya başladılar. İşyerlerinde '80 öncesinin mücadele deneyimini taşıyan kadroların varlığı da bu süreci hızlandıran etkenlerden biriydi.

1990'da eğitim, sağlık, belediye iş kolları başta olmak üzere sendikalarını kuran kamu emekçileri devletin baskı, sürgün, mühürleme ve ceza ve yasaklarını kitle gücüyle püskürtebildi ve sendikalar varlığını uzun süre fiilen sürdürdü. Kamu emekçilerinin en temel talepleri için büyük mitingler, kitlesel yürüyüşler, milyonların katıldığı grevler örgütlendi. Bunun sonucunda 2001 yılında 4688 Sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları Kanunu çıktı. Böylece kamu emekçileri sendika kurma hakkını yasal olarak da elde etmiş oldu. Mücadeleler sonucunda geline bu nokta elbette önemli bir kazanımdı; fakat görmezden gelinemez ve kabul edilemez bir eksiklik taşıyordu: Yasa grev hakkı içermiyor, toplu sözleşme yerine 'toplu görüşme' tanımı yapıyordu. Temel bir mesele oluşturan bu durum beraberinde "Bundan sonra yola nasıl devam etmek gerekir?" sorusunu getirdi. Bu soruya verilen yanıtlar sendikal anlayış ve çizgi farklılıklarını ortaya koyarken, zaten var olan iki çizgi mücadelesini daha da açığa çıkardı.

İKİ ÇİZGİ MÜCADELESİ

İçinde bulunduğumuz kapitalist sistem, emek sömürsü üzerine inşa edilmiş bir sistemdir. Bu nedenledir ki işçilerin, sömürü ve baskılara karşı mücadelesi kapitalizmin doğuşuyla eş zamanlı olarak başlamıştır. Sendikalar, bu mücadeleler içinde sermayeye ve burjuvaziye karşı işçilerin kalıcı birliğini sağlayan örgütlenme ve direniş merkezleri olarak biçimlenmiş sınıf örgütlerdir.

İşçi sınıfının karşılarına örgütlü bir güç olarak dikilmesini engellemek isteyen sermaye ve burjuvazi (kapitalist patronlar), başlıca iki biçimde sendikalara müdahalede bulunmuştur: İlk olarak baskı ve yasaklamalarla örgütsel varlığını sonlandırmaya çalışmak; bunun yeterli gelmediği durumda ise içeriden müdahalelerle bozuşturmak. Bu müdahaleler, süreç içinde, sendikaları yer yer sivil toplum kuruluşu, yer yer bir siyasi parti ya da onun arka bahçesi, çoğunlukla da salt ekonomik mücadele örgütleri ya da sistemin korucuyu/onarıcı hatta işbirlikçi bir partneri olarak gören akımların doğuşuna zemin hazırlamıştır.

Dolayısıyla sendikal hareket içinde geçmişten bugüne asıl olarak “iki çizgi”nin mücadelesinden söz etmek gerekir. Bu “iki çizgi” mücadelesi, günümüzde esasen, sendikaların tarihsel süreçte ortaya çıkışındaki amaç ve ilkelerine bağlı hareket eden sınıf sendikacılığı ile bunun karşısında konumlanan ve gıdasını burjuva-küçük burjuva ideolojilerden alan çeşitli (işbirlikçi, revizyonist, trade-unioncu, anarko sendikalist, toplumsal hareket sendikacılığı vb.) sınıf dışı akım ve anlayışlar arasında devam etmektedir.

Kamu emekçileri sendikaları da kuruluşundan itibaren bu iki çizgi arasında ki mücadelenin arenası oldu. Genelde kamu emekçileri mücadelesine özelde ise KESK’in tarihine baktığımızda bu iki çizginin karşı karşıya geldiği başlıca üç gelişme, sendikaların bugünkü şekillenışı açısından önemlidir:

1- Emekçilerin acil talep ve beklentilerinin doğru formüle edilerek öne çıkarılması, sendikaların kurulduğu dönemde üye sayılarını çok aşan kitlesellikte eylemlerin örgütlenmesini sağlamıştı. Ancak, var olanı yeterli görme yaklaşımıyla sendikaların kitleselleşmesi ihtiyacı geri plana itildi. Bu durum, emekçilerin ana gövdesiyle birleşme ve onları örgütlenmenin dayanağı yapma perspektifi olmayan sınıf dışı akımların “küçük olsun, benim olsun” anlayışının güçlenmesine zemin hazırladı. Kitlelerin değil de öncülerin/kadroların eylemini belirleyici gören bu anlayışların dayatmasıyla, süreç KESK’in kuruluşuna evriltilerek hızla merkezileşti. Oysa sendikalar emekçilerin farklılıklarıyla bir araya gelebildikleri yegâne örgütleridir. Bundan vazgeçildiğinde varılacak nokta kaçınılmaz olarak marjinalleşmektir. Olan da budur.

2- Kapatma, mühürleme, sürgün, gözaltı, tutuklama gibi yollarla kamu emekçilerinin mücadelesinin önüne geçemeyeceğini anlayan devlet, hareketi bölerek sınırlamaya çalıştı. Doğrudan devletin yönlendirmesi ile önce Türk Kamu-Sen kuruldu, ardından Memur Sen... Devlet güdümlü sendikaların da etkisiyle kamu emekçileri sendikalarının belli siyasi anlayışlarla birebir ilişkilendirilmesi, "o ya da bu sendika yanlısı olmak" gibi bölücü bir etkiye bulundu, sendikal hareketin birliğinin altını oyan sonuçlara yol açtı. KESK ve bağlı sendikalara hâkim anlayış ise devletin bu hamlesini boşa çıkaracak bir tutumla hareket etmek yerine sendikal rekabetin bir unsuruna, kendi iktidarını pekiştirmenin aracına dönüştürdü.

3- Kamu emekçileri hareketini geriye çeken diğer etken de sendika yasasının, grevli bir toplu sözleşme hakkını içermeyen, güdük bir yasa olarak çıkması oldu. Sınıf dışı anlayışlar burada da olumsuz bir rol oynadı. Bu durumu kamu emekçilerinin gücüne dayanarak değiştirmeye yönelmek yerine popülist kadro eylemleriyle hareket ettiler. Devlet mücadeleyi yasal sınırlara hapsetmeye çalışırken, sendikaların hakları genişleterek ilerleme çizgisinde hareket etmemesi devletin amacına çanak tuttu. Grev ve TİS hakkını içermeyen yasa, süreç içerisinde sendikaları adeta derneğe dönüştürdü ve itibarsızlaştırdı, kamu emekçilerinin sendikal bilincinin gerilemesine neden oldu.

MEVCUT TABLO VE GÜNCEL GÖREV

Diğer konfederasyonlardan farklı olarak “grevli toplu sözleşmeli sendika” şiarı ile yola çıkan KESK ve bağlı sendikalar, uzun süredir bu hedefinden kopmuştur. Toplu sözleşme, emekçilerin birleşerek mücadeleye katılmalarının en etkili aracıyken, iki yılda bir yapılan TİS görüşmelerini dar katılımlı basın açıklamaları ile geçiştirmek yıllardır değişmeyen bir pratiktir. Dahası toplu sözleşme mücadelesi bazı sendikal anlayışlarca küçümsenmektedir. Dolayısıyla TİS’e hazırlık toplantıları, komiteler kurulması, taleplerin işyerlerinde geniş katılımı ile belirlenmesi, tüm süreçten emekçilerin bilgilendirilmesi, kazanım sağlayacak birleşik bir mücadelenin örgütlenmesi söz konusu olamamaktadır.

Grev hakkı içermeyen TİS süreci, tek taraflı bir işleyişe sahip, dolayısıyla aldatmacadan ibaret bir süreçtir. Bu nedenle kamu emekçileri için grevli toplu sözleşmeli sendika hakkı vazgeçilmezdir ve bu hak, geçmişte olduğu gibi bugün de fiili meşru temelde, kitlesel ve birleşik bir mücadele ile kazanılacaktır.

Kuruluş sürecinde sendikaların işyeri temsilcilikleri, işyeri temsilciler kurulu, şube, şube temsilciler kurulu, başkanlar kurulu/merkez temsilciler kurulu gibi -sendikaların özgünlüklerine göre- aşağıdan yukarıya örgütlenen bir yapısı vardı. İşyeri toplantıları ile gündemler mutlaka işyerlerinde sadece üyelerin değil, tüm emekçilerinin tartışmasına açılıyordu. Bu silsile ile işyerlerinden gelen görüş şubelerde ortaklaştıktan sonra merkeze gidip aynı silsile ile işyerlerine geliyordu. Bu işleyiş alınan her eylem ya da etkinlik kararında, emekçilerin söz sahibi olmasını sağlıyordu. Böylece kitlesel ve etkili eylemler yapılabilirdi.

Bugün ise sendikalara emekçileri karar alma ve uygulama süreçlerinin dışına iten, yöneticilerin ya da içindeki siyasi-sendikal grupların karar verdiği bir çizgi egemendir. Bu da sendikaları eylemsizliğe ya da kadrolarla sınırlı, protestocu eylem tarzına hapsedmiştir. Sendikayı kendi dar siyasi çıkarları için araçsallaştıran bu yaklaşımlar, sadece mücadeleciler sendikacılığa zarar vermekle kalmamış, iktidarla iş birliği içinde, hatta arka bahçesi durumundaki bürokratik, sarı sendikacılık anlayışının geliştiği zemini de güçlendirmiştir.

Kamu emekçilerinin meslek, istihdam biçimi, sendikal bölünmüşlüğüne ek olarak çalışma yaşamının esnekleştirilmesi, toplam kalite yönetimi, performans gibi uygulamalara, rekabete, işyerlerinde artan idare denetimi ve baskıların yanı sıra özellikle kadın emekçiler üzerinde yoğunlaşan ayrımcılık ve şiddete karşı eğitim, örgütlenme ve mücadele programları geliştirilmemiştir.

Sendikalar bugün genel olarak, yeni haklar elde etmek bir yana, mevcut hakları korumak için dahi harekete geçmeyen, sınıfın taleplerine, sorunlarına ve mücadelesine yabancı örgütlere dönmüşlerdir. Geline yerde sendikaları tarihsel amaç ve hedeflerine uygun hale getirmek görevi dönemin en acil görevlerinden biridir.

Emek Hareketi bu noktadan hareketle sendikaları sınıf sendikacılığı temelinde yeniden inşa etme görevini en temel güncel görevlerden biri saymakta, bunun için çaba göstermektedir.

Sınıf sendikacılığı anlayışının bir platformu olarak Emek Hareketini bir akım olarak sendikal hareket içinde örgütleyebilmek için öncelikle onun diğer sendikal akımlardan olan farkını ortaya koyarak işe başlamak gerekir.

EMEK HAREKETİNİN SENDİKAL ANLAYIŞI, ÇALIŞMA TARZI VE ÖRGÜTLENME İLKELERİ

Emek Hareketi, sendikaları 'sınıf sendikacılığı' ilkeleri temelinde kavrayan, faaliyetini buna göre örgütleyen bir sendikal akımdır ve sendikaların sınıf sendikacılığı anlayışı temelinde dönüştürülmesini hedefler.

Bu bağlamda;

■ **Emek Hareketi; dil, din, milliyet, cinsiyet ve siyasi düşünce ayrımı gözetmeksizin emekçilerin, sermaye cephesi, burjuva devlet ve hükümetler karşısındaki en geniş sendikal birliğini savunur.** Çünkü emekçilerin çıkarları ortaktır. Ancak bu ortak çıkarlar etrafında birleşerek, mücadele ederek hak alabilirler, haklarını koruyabilirler. Bu nedenle sendikalar işçilerin en geniş birliğinin sağlanmasında yeri başka bir biçimde doldurulamayacak olan sınıf örgütleridir. Günümüzde sendikaları bir sivil toplum kuruluşu (STK) olarak nitelendiren anlayışlar hayli yaygındır. Bu doğru değildir. Bu kavramsallaştırma sendikaların sınıf mücadelesindeki rolünü belirsizleştirmekte, içini boşaltmakta ve son noktada sermayenin değirmenine su taşımaktadır.

■ **Emek Hareketi, sendikal mücadeleyi salt ekonomik ve sendikal taleplerin elde edilmesiyle sınırlandırmaz; başka bir deyişle kapitalist sömürünün sınırlandırılması mücadelesini yeterli görmez.** Çünkü mevcut sistemde emekçilerin hiçbir kazanımı kalıcı değildir. Sermaye ve iktidarları emekçilere kaşıkla vermek zorunda kaldıklarını ilk fırsatta kepçeyle geri alırlar. Enflasyon, hayat pahalılığı aracılığıyla ücret ve maaşları reel olarak düşürmek, dolaylı ve dolaysız vergileri artırmak, yasa ve yönetmeliklerde değişikliklere gitmek gibi birçok yol ve yöntemle şu anda yaptıkları gibi... İnsanca koşullarda çalışmak ve yaşayabilmek için kapitalist sömürüyü, onu üreten ilişkileri, yani ücretli kölelik düzenini ortadan kaldırmak gerekir. Bütün diğer ekonomik ve demokratik haklar için verilen mücadeleler de bu amaçla olan bağı içerisinde anlam kazanır. Emek Hareketi bu perspektifle hareket eder ve bu anlayışı sermayeye karşı sendikal-siyasal mücadelede baş köşeye yerleştirir.

■ **Emek Hareketi sendikaların ekonomik, demokratik, sendikal, siyasal hak ve özgürlükler için yürütülen mücadelede tavizsiz davranmasını savunurken, mücadeleyi yasal sınırlara hapsedmek isteyen her türlü eğilim ve anlayışa karşı çıkar.** Haklar yasalardan önce gelir ilkesinden hareket eder. Pek çok hak önce sahada dışı dış bir mücadeleyle kazanılmış sonra yasalara geçmiştir. Ya da tam tersi sınıf güç ilişkilerinin emekçilerin aleyhine olduğu dönemlerde kazanılmış yasal hakları gasp edilmiş veya fiilen uygulanmamış-

tır. Dolayısıyla Emek Hareketi, emekçilerin mücadelesinin sınırları bizzat kendi taleplerinin meşruiyeti tarafından belirlenir, anlayışıyla hareket eder.

■ **Emek Hareketi, işyerlerinde çalışma koşulları, statü, meslek vb. kaynaklı yapay ve hiyerarşi yaratan her türlü bölünmeye karşıdır.** İşyerindeki herkesin aynı işkolundaki tek bir sendika çatısı altında örgütlenmesini savunur. Bunun için öncelikle işyerlerinde ortak talepler etrafında birleşik bir hareketin örgütlenmesinin gerekliliğini vurgular. Var olan farklı sendikal örgütlenmeler içerisinde bu anlayışla faaliyet sürdürür. Bu faaliyet, işçi ve emekçilerdeki bilinç çarpıklıklarını gidermek, sahip oldukları ön yargıları kırmak ve alışkanlıklarını değiştirmek üzere günlük, istikrarlı bir aydınlatma ve örgütlenmeyi gerektirir. Çünkü 'sendikal birlik' sorunu sadece sendikaların, konfederasyonların tek çatı altında toplanması sorunu değildir; ancak emekçilerin kendi talepleri üstünden bütün yapay ayrımları aşarak gerçek bir birlik yaratma mücadelesiyle çözülebilecek bir sorundur. Yoksa işkolunda tek sendika, ülkede tek sendika konfederasyonu olan ülkeler vardır ama sınıfın parçalanmışlığı bir sorun olmaya devam etmektedir.

Talepler etrafında mücadele birliğinin yanı sıra sendikalar, iş kolları ve konfederasyonlar düzeyinde birleşik mücadeleyi savunmak da bugünün görevidir.

■ **Emek Hareketi, sendikaların dönüşümünün temelinin işyerlerinden atılacağına bilinciyle hareket eder, güçlü ve etkili işyeri örgütlenmelerinin kurulmasını, sendikal faaliyetin binalarda değil işyerlerinde örgütlenmesini esas alır.** Sendikaların işyeri örgütleri ne kadar güçlüyse sendikal örgütlenmenin ilk halkası o kadar sağlam demektir. Bugün işyerlerinde tam tersi bir vaziyet yaşanmaktadır; aktif sendikacı-pasif üye anlayışı neredeyse tüm sendikalara hâkim durumdadır. Kararlar çoğunlukla merkezden alınmaktadır. Sendikal faaliyet bir avuç profesyonelin ve giderek uzmanların işi haline gelmiştir, daha da kötüsü üyelerin sendika algısı da bu yönde bozuşturulmuştur.

İktidarla açık iş birliği içinde olan, sivil toplumcu sendikal anlayışlar ile toplumsal hareket sendikacılığı çizgisindeki sendikaların ortaklaştığı zemin; kamu emekçilerinin sorunları ve taleplerinin mücadelenin gündemi yapılması, sendikal kurulların işletilmemesi, bürokratik tarzın yönetimlere hâkim olmasıdır.

İşbirlikçi sendikacılığın hâkim olduğu sendikalar "diyalog" adı altında idare ya da bürokrasiyle kol kola, emekçilerde sürekli beklenti yaratmaya, tepkilerin önünü almaya çalışmaktadır. İşyerinde herhangi bir sorunda birlikte hareket edilmesine en ufak tahammülü olmayan işbirlikçi sendikacılık, işçiler ve emekçiler arasına nifak tohumları ekmek için ellerinden geleni yapmaktadır. Toplumsal hareket sendikacılığı, anarko sendikalizm gibi anlayışların yönet-

ma süreçlerini söz, yetki ve karar emekçilerindir ilkesinden hareketle ele alır ve hayata geçirir. Kararları oluştururken sendika üyesi ya da değil en geniş emekçinin katılımıyla alınmasını teşvik eder, bunun için özel çaba gösterir.

Bir sendikanın ne kadar demokratik olduğunu anlamak için, sendika yöneticilerinin açıklamalarına ya da sıkça ihlal edilen tüzüklerden çok, o sendikanın örgütlü olduğu işyerlerindeki uygulamalara bakmak gerekir. Emekçilerin karar süreçlerine dahil olup olmadığına, işyeri temsilcilerinin seçimle mi yoksa atamayla mı belirlendiğine, seçilen temsilcilerin ya da şubelerin sendika merkezleri tarafından görevden alınıp alınamadığına, sendika gelir ve giderlerinin emekçilerin denetimine açık olarak sendika panolarına asılıp asılmadığına, çıkarılan yayın ve materyallerin içeriğine, sendika yöneticilerinin işverenlerle ilişkilerine, toplu iş sözleşmesi taslaklarının nasıl oluşturulduğuna ve nasıl sonuçlandırıldığına bakılmalıdır.

Temsilcilik ve delegelikten başlamak üzere tüm sendikal kurullar seçimle belirlenmelidir. Sendikacılık bir meslek değil bir görevdir. Görevini layıkıyla yerine getirmeyenler seçenler tarafından her an geri çağırılabilir. Profesyonel sendikacılar ilgili iş kolundaki ortalama ücretin üzerinde maaş alamazlar, sendika üzerinden maaş dışında herhangi bir 'yan gelir'e de sahip olamazlar.

■ **Emek Hareketi, sendikalarda tam bir mali açıklıkla hareket edilmesini sınıf sendikacılığının temel kıstaslarından birisi olarak görür.** Sendika gelir giderleri, sendikacıların aldığı ücret ve diğer harcamalar üyelerle paylaşılmalı, üyeler istedikleri takdirde sendikalarını mali olarak denetleyebilir durumda olmalıdır. Sendika yöneticiliğinin bir gelir kapısı olması, ancak emekçi denetimiyle engellenebilir.

Sendikaların aidat, gelir ve giderleri şubelerde toplanmalıdır; örgütlenme ve eğitim giderleri başta olmak üzere harcamalar şubelerin sorumluluğunda olmalı, şubeler aidat gelirlerinin kongrelerde kararlaştırılacak belli bir yüzdesini genel merkezlere aktarmalıdır.

Konfederasyonları sendikalardan aldığı üyelik aidatları dışında sendikalardan para talep etmek, örgütlenme, yayın, mücadele adı altında sendika aidatlarını konfederasyonda toplamak ve merkezi harcamaları tek elden yürütmek gibi uygulamalardan sakınmalıdır.

Üyelerin aidatlarının genel merkez hesaplarına yatırılmasını gerekli kılan yönetmelik iptal edilmeli, aidat üye ile sendikası arasında bir ilişki olarak tesis edilmelidir.

■ **Emek Hareketi, sermaye politikalarının emekçiler üzerindeki etkisinin kırılmasını, sendikaların burjuva partilerin eklentisi olmaktan çıkarılmasını, emekçilerin ait oldukları sınıfın politikalarına kazanılmasını esas alır.** Müca-

dele konusunu işyerlerindeki sorunlarla sınırlı gören sendikacılığa karşıdır. Sendikaların “siyasetin dışında kalması”, “partiler üstü olması” vb. tutum ve söylemlerin iki yüzlülüğünü teşhir eder. Bu bir aldatmacadır ve asıl amacı emekçilerin kendi sınıf siyasetini yapmasının önüne geçmektir. Nitekim bu söylemleri en çok başvuranların burjuva siyasetiyle, düzen partileriyle, devlet ve bürokrasiyle en çok iç içe olanlar olması boşuna değildir. Böylece siyasete katılımı birkaç yılda bir seçimlere katılıp oy vermekle sınırlandırılmak istenen işçi ve emekçiler, sermaye partilerinin oy deposu haline getirilmektedir.

Aksine sendikaların siyasetin dışında olması, ülkedeki sosyal ve siyasal gelişmelere, kendi üyeleri dışındaki diğer toplumsal kesimlere dönük saldırılara ve onların taleplerine duyarsız, sessiz kalması kabul edilemez. Dahası sendikaların siyaset yapması, işçi sınıfının kapitalist sömürü sistemine karşı mücadelesinin bir gereğidir. Bu nedenle sendikalar grev hakkının ve sendikalaşmanın önündeki engellerin kaldırılması, basın, inanç ve ifade özgürlüğü, yargı bağımsızlığı, Kürt sorunu gibi konularda; eğitim, sağlık, enerjideki özelleştirme politikalarında; barınma ve kentsel dönüşüm, çevrenin korunması meselelerinde; NATO üyeliği, Filistin, Suriye, Ortadoğu gibi dış politika gündemlerine müdahil olmalıdır. Aksi halde kapitalistler ve hükümetleri, sermayenin çıkarlarını bütün halkın, bütün ülkenin çıkarıymış gibi göstermeyi başarır.

Her din, mezhep, milliyet, görüş ve inançtan işçi ve emekçilerin üye olduğu sendikalar, kendi bağımsız sınıf çıkarları temelinde siyaset yapar. Üyelerinin bilincini ilerletecek tarzda ve kitle güçlerini kullanarak siyasete dahil olurlar. Gelişmeler etrafında üyelerini bilgilendiren mekanizmalar oluşturup işyerlerinden başlayarak mevcut kurullarında tartışmalar yürütürler; alınan kararlar doğrultusunda aydınlatma faaliyeti örgütleyerek işçi ve emekçileri eğitir ve harekete geçirirler. Yoksa en doğru siyaseti de belirleseniz emekçileri bir kenara iterek hayata geçiremezsiniz.

Peki, sendikalar hükümetin ya da siyasi partilerinin politikalarını eleştiren bir tutum alırsa, bu partileri destekleyen işçilerle karşı karşıya gelmezler mi? Eğer, sendikalar sermaye partilerinin politikaları doğrultusunda siyasete müdahale ederse, bu işçileri böler. Çünkü sermaye partileri işçileri milliyetleri, siyasi görüşleri, hatta memleketleri temelinde bölerek birbirine karşı kıskırtır. İşçilerin kendi bağımsız sınıf çıkarları temelinde, bir siyaset izlemeleri ise tam tersine birleştirir. Çünkü bu çizgi, ırk, dil, din, milliyet, siyasi görüş ayrımlarını aşarak, işçileri bir sınıf olarak, kendi yakın ve uzak çıkarları etrafında birleştiren bir çizgidir. Bu yüzden sendikaların işçilerin bütün geçici ve ikincil, üçüncül dereceden ayrımları bir yana iterek, kendi sınıf talepleri etrafında birleşmeleri mücadelesini ilerletir.

■ **Emek Hareketi, kadın emekçilerin ortak talepleri etrafında örgütlenmesi ve mücadeleye katılmasının sendikal mücadelenin en önemli gündemlerinden biri olduğunu kabul eder ve işyeri örgütlenmesinin merkeze konulduğu sınıf sendikacılığı çizgisinin emekçi kadın kitlelerinin örgütlenmesinde tek seçenek olduğu gerçeğiyle hareket eder.** Kadınların sendikaya, sendikaların da kadınlara en erişebilir olduğu yer işyeridir. Dolayısıyla, örgütlenme faaliyetini işyerlerindeki en küçük birimlerde yoğunlaştırmayan hiçbir sendika, emekçi kadın kitlelerini örgütlemeye başarılı olamaz. Nitekim kadın emekçiler sendika binaları ile sınırlı toplantı ve faaliyetlere ulaşamamaktadır. Bu nedenle kadın emekçilerin örgütlenmesi, sorunlar, yöntem ve araçları özel olarak ele alınmalıdır. İşyerlerinde üyelerin katılımıyla oluşturulacak komisyonların yanı sıra tüm kadın emekçilere açık platformlar yaratılmalıdır. Kadın emekçilerle işyerlerinde kurulan bağın güçlendirilmesi, taleplerinin (eşit işe eşit ücret, mobbing, taciz, şiddet, ayrımcılık vb.) görünür hale getirilmesi ve TİS süreçlerine yansımalarının sağlanması, kadınların sendikal mekanizmalara katılımının artırılmasının önünün açılması gereklidir.

■ **Emek hareketi politik değil sendikal bir birliktir.** Yukarıda ifade edilen platformu bütünüyle ya da kısmen savunan her işçi ve emekçi hangi sendikaya üye olduğuna ve hangi siyasi görüşü benimsediğine bakmaksızın Emek Hareketi içinde yer alabilir.

■ **Emek Hareketi işyerlerinde birlikler temelinde örgütlenir.** Birliklerde yer alan bütün emekçilerin karar alma süreçlerine katılmaları ve ortaklaşmaları esastır.

